

Politikai
röpiratok.

100.

200
783

HETVENHÉT KÉRDÉS

A

POLGÁRI HÁZASSÁGRÓL.

A

JÓ MAGYARNÉP SZÁMÁRA.

FELTETTE

EGY HONPOLGÁR.

(*Lojko' Mihály.*)

EGER.

NYOM. AZ ÉRS. LYC. KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJÁBAN.

1868.

HELVETIET KERDES

POLGARI HAZASSAGROL

JO MAGYAROK SZAMARA

ELTART

EGY HONPOLGAR

MÓR GALLAGI DEB

DEB

EGER

NYOMAS ERS. IY. KÖNYV. ES KÖZÖNYVÁR

1888

Előszó.

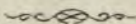
Háborog a világ, mint a forgó örvény,
A gonoszság egyre a jó ellen törvén.
A nyugtalan ember mindig újat keres,
Leroutja még azt is, a mi jó és helyes.
A mivel bír, sohasem tekinti jónak:
Ha ma célját éri, megunja azt holnap.
Példák erre nálunk azon vak magyarok,
Kiket megverselni itten nem akarok,
Kik anuyira viszik már a szabadságot,
Hogy olyat a világ soha még nem látott;
Megengednek mindent, a mi nekik tetszik,
Szenvedjen bár érte az igazság és hit.
Azt, mi lábon állott, fejére állítják,
A fundamentomból kiszedik a sziklát.
Kitépik a rózsát s fehér liliomot,
Hogy teremjen a kert egyedül csak gyomot.
Sőt, hogy ne mondhassák, hogy minden nincs náluk,
És meghódíthassák széles e világot:
Átveszik más nemzet bugyogóját frakkját,
A kürtő-kalapot is fejökre rakják.
Idegent majmolva fennen kiabálják:
„Rongáljuk ha lehet, Istennek országát,
A német már tette, mi maradjunk hátra?
Nekünk sincs szükségünk a szent házasságra!
Irjuk a törvénybe, hogy az már nem szentség,
Legyen csak kontraktus, ne oltárnál kössék.
Alkudjunk a lányra úgy, mint földre, házra,
Kölcsön felvett pénzre, vagy egyéb jószágra.
Kössünk házasságot a község házánál,
Miért térdepelnénk ezért az oltárnál?
Beírja a jegyző, hogy ki lesz a párunk,
Ismét ide jövünk, ha tetszik elválnunk.
Legyen szabad zsidót vagy bárkit elvennünk,

Ilyen egyenlőség, szabadság kell nekünk.“
Jó polgártársaim szívetekhez szólok!
Megtörténjék-e ez, hogyan akarjátok?
Hogyha e polgári házasság bejönne
Benne a polgárnak nyugalma elveszne
Szerencsétlen lenne fia, unokája,
Istennek áldása nem szállana rája.
Mióta szent István a sirba leszállott,
Szent szűznek ajánlva szép Magyarországot,
Virágzó hitünkön nem esett ily csorba
Mi ha megtörténnék, rátok szégyen volna.

Én nem tartom, mert az csak buták meséje,
Hogy a hidegletés ép hetvenbétféle
De mert a polgári párosodás, vagy mi?
(Házasságnak nem is méltó azt mondani)
Hetvenhét veszélyes betegséggel ér fel:
Azért állok elé hetvenhét kérdéssel.

Jól gondolkodjatok e kérdések felett,
Melyeket tinektek barátotok feltett
Olvassátok végig a rossz embereknek
Hogy, ha tudnak, rájuk hát feleljenek meg!
Meg fogjátok látni, hogy igazságom van,
A ki Tamás benne, ezáfoljon meg nyomban!

Tengerbajon ment már keresztül az ország
De az Isten mindig jóra vitte sorsát,
Megőrzött bennünket töröktől tatártól
Sok siralmas „jajtól testi lelki kártól.“
Most is csak Óhózzá maradjatok livek,
A szédült világban akármik történnek,
Mondjátok: nem kell az újmodi házasság
Maradjon, és éljen az ős szent igazság!!!

Kérdések.

1. Ki a jobb, bölsebb és szentebb törvényhozó, Isten-e vagy az ember?

2. Ha az Isten megszabta a házasság törvényét, szabad-e, üdvös-e azt az embernek felforgatni?

3. Azért ült volna-e össze Pesten az országgyűlés, hogy Krisztus országának sarkalatos törvényeit felforgassa, tehát oly dolgot vigyen véghez, mit az egész anyaszentegyház a római pápával együtt sem tehet?

4. Lehet-e, okos, bölcs dolog-e a keresztény házasság szent törvényét azért megtámadni, mert az az embernek kénye-kedvét korlátozza, roszzravaló hajlandóságát zabolázza?

5. Ha a rossz hajlandóságot zabolázó törvényt eltöröljük, nem lehet-e az egész tiz-parancsolatot félretenni, és a csalást, lopást, rablást is szabadnak nyilvánítani?

6. Ha az országgyűlés behozhatná az úgynevezett polgári házasságot azért, mivel némelyek ohajtják; miért nem fogadhatná el ily okból a tigrisek politikáját is? hiszen azt még sokkal többen ohajtják? vagy miért nem mondaná ki a birtokközösséget, a földek felosztását is, hiszen ezt még ezerszer többen szeretnék?

7. Ha az országgyűlés csupa divatból forgatná

fel az anyaszentegyházat; tilthatná-e, hogy egymás házát is fel ne forgassuk?

8. Boldogabb, szabadabb lesz-e a magyar ember, ha őt az Isten szent törvényei alól kivesszük, és csupán a változó, sokszor káros emberi törvények alá helyezzük?

9. Illő volna-e az, hogy a nemzet templomban szent szertartások közt koronázza meg királyát, törvénykönyvébe pedig a szent dolgok megvetésével azt írja: hogy a házasság nem szentség?

10. Minden vallásnak megvan saját házassági hitágazata és szertartása, vannak papjai vagy egyházszolgái; miért venné el hát tőlök a házasságot az új törvény? talán nincs elég tenni- és irnivalójuk a tisztviselőknék, talán azok dolgait akarja szaporítani? vagy azt akarja, hogy még több tisztviselőre legyen szükségünk. és az adó nagyobb legyen?

11. A polgári házasságról szóló törvény erőszakot tesz millió és millió jámbor keresztény lelkiismeretén és vallásos meggyőződésén; ugyan lehet-e jó, lehet-e áldásos az ilyen erőszakos törvény?

12. Megtiltják-e lelkipásztorainknak, hogy a keresztény házasságról és annak áldásairól többé ne predikáljanak? ha megtiltják, hol lesz szabad Magyarországon a vallás szabadsága?

13. Ha az anyaszentegyház azt tanítja, hogy a házasság szentség, a polgári törvény pedig azt követeli, hogy pusztá kontraktus legyen; nem lesz-e

az ember olyan, mint egy árva óra, melynek mutatóját egyik ember erre, a másik pedig amarra rántja?

14. Ha az országgyűlés felmentene bennünket valamely isteni törvény alól, az Isten pedig nem; lehetne-e e felmentés szerint az Isten törvénye ellen cselekednünk nyugodt lélekkel?

15. A magyarnép tudunkra sehol sem fejezte ki megválasztott képviselői előtt azon kívánatát, hogy a polgári házasságot hozzák be; micsoda népképviselők lennének tehát azok, kik azt az országgyűlésen megszavaznák?

16. Akkor lesz-e az ember igazán polgárrá, ha polgári házasságot köt? vagy talán a régi magyarok nem is voltak volna igazi polgárok a szent házasságban?

17. Nem igaz-e, hogy Isten neve nélkül sem nagyonagy jót, sem nagyonagy roszt nem tud az ember mondani? hogyan ígérhetne hát Isten nélkül házassági hűséget?

18. Ha a templomokban nem fognak hirdetni, bizonyosan a városház kapujára fogják nevedet kifüggeszteni, vagy a dobos hirdet ki, mint a licitácziót szokták; melyik tetszik jobban?

19. Melyik előbbvaló hely neked, keresztény lélek, a templom-e vagy a városháza. a hol összekelsz majd mátkáddal?

20. Ha a község előljárójához fogna tartozni a házasság kötése, nem lehetne-e majd a kereszte-

lést, bérnialást, gyóntatást és temetést is ráruházni?

21. Ha zsidó lesz az előljáró, — mert már most csakugyan lehet is — ahhoz fog-e szivesebben menni a keresztény házasságot kötni, vagy saját papjához?

22. A bírónak kötelessége levén az ügyesbajos feleket sorban kihallgatni, fognak-e épülni a jegyesek és násznép, ha néhány óráig várniok kell és ott hallgatni, míg biró uram a libalópót, a filalomtöröt és perlekedő kofát kihallgatta és elítélte?

23. Azt hiszem, hogy a polgári házasságért is fizetni kell a község házánál, mert a házassági kontraktust és jegyzőkönyvet ingyen nem írják; mit nyer hát a nép a polgári házasság által pénz tekintetében is?

24. Némelyek külföldön azt ajánlották, hogy előbb próbára együtt kell élni, és csak azután házassági kontraktust kötni; vajjon nem igazítaná-e ki a becsületes apa az ilyen gavallért?

25. A polgári házasságnál nincsen esküvés; mire nézve kérdem: nem hihetünk-e jobban olyan embernek, a ki megesküdött a templomban, mikor a törvényszékeknél is erős bizonyítéknak van elismerve az eskü?

26. Igy is sokan hajlandók az elválásra; hátha még az új házassági törvény megengedi?

27. Mennyi okot fognak majd az ügyvédek találni a házassági kontraktusban, és házassági tör-

vényczikkekben az elválásra, ki tudná megmondani?!

28. Ki bizhatná el magát annyira, hogy ő legszőbb, legkedvesebb a világon; és így, ha szabad lesz elválni, nem fog-e a házastárs könnyen a szebb-hez és kedvesebbhez átcsapni?

29. A legszebb is megvéniül idővel; nem fog-e ekkor a házastárs fiatalabb után nézni, hogy azzal öregét felcserélje?

30. Meddig fog egy vénasszony által megvásárlott ficzkó a vénasszony gazdaságában fürdeni? Nem félhet-e attól, hogy a jómódból kilökök, mi-helyt különbet találnak nála?

31. A szép lovat először nagy urak veszik meg parádés hintóba, azután eladják fuvarosoknak, és végre taligába jut; nem fog-e így járni sok szép kökényszemű leány is a polgári házasságban?

32. Ha az elválást pénzbüntetéssel, vagy busás perköltségekkel fogják nehezíteni, nem a szegény embert fogja-e nyomni ez is?

33. Minthogy a hűtlenség miatt bizonyosan felbontják a házasságot, nem fogják-e sokan az erkölcsiség iszonyu kárával erre az alkalmat keresni?

34. Az asszonyt, ki azért lép félre, hogy elválasztassa magát, meglehet-e veréssel fenyeíteni, midőn a verés is egy ok lesz az elválásra?

35. Gondol-e a jegyes házasságkötéskor arra, hogy ő a siron innen jegyesétől elválják? Úgy-e nem? Nem ellenkezik-e hát a polgári házasságban

divatozó elválás az összekelés első és legédesebb perczével?

36. Mondhatja-e a szegény fiatal mesterember, vagy földműves házasságakor: No hála Istennek, letettem valahára magamat, és nem leszek egyedül a világban, most már csak azon leszek, hogy egy kis vagyont szerezzek öregségemre! ha abban sem bizonyos, meddig marad vele kontraktusos felesége?

37. A becsületes jó keresztény ember jól él a házasságban; hát a gonoszak vegett kellene az elválást derűre-borúra megengedni?

38. Mikor szükségesebb az embernek a házastárs, fiataalkorban-e vagy késő öregségben, gyengeségben? és így nem lenne-e jobb őt szent házassággal lekötöni, hogy el ne hagyhassa társát, sem inségben, sem nyavalyájában?

39. Ha a házasság szerencsétlen, a szentség-e annak az oka, vagy az emberek gyarlósága, hibája, például: a választásban való vigyázatlanság, vagyonkerésés, és az, hogy a házastársak hűtelenek, zavargók, hogy nem tudják egymást állandóan tisztelni, szeretni?

40. A vevőnek ovatosnak kell lenni, és a megvett portékát nem szokták visszavenni: hát az aszszony alábbvaló legyen a portékánál, hogy őt, ha elvettük is, haza lehessen küldeni?

41. Illik-e a házastársat néhány év múlva úgy ellökni, mint a viselt ruhát?

42. Nem nemesebb cselekedet-e a házastársat megjavítani, sőt még eltűrni is, mint őt a bíró előtt becsületében örökre tönkretenni, és a világba kivetni?

43. Ha perlekedni fogsz házastársaddal, szivesebben hagyod-e minden titkaidat felolvastatni a világi bírák előtt, mint a szentszék csendes falai között?

44. Leány, menyecske vagy özvegy lesz-e annak neve, ki férjével sohasem esküdött össze, hanem csak polgári törvény szerint élt együtt, azután pedig elvált?

45. Hogyan fogja érezni magát az örömapa és örömanya, midőn leánya gyermekestől jön haza nyakára? Minő ürömapa és ürömanya lesz akkor belőle, midőn újra arról kell aggódnia, kinek adja ismét szerencsétlen, leányát?

46. Van-e lelke azon szülőknek, kik beleegyeznek gyermeköknek olyan házasságába, melyben szabad lesz elválni?

47. Hogyan néz majd a fiu apjára, mikor látja, hogy ez az ő édes anyját megunván elüzi?

48. Lehetséges, hogy a gazdag ember első feleségét sajnálván elüzni, elválás után is megtartja házánál; az is lehetséges, hogy újra beleszeret: kérdés: mit fog ehhez mondani az új asszony?

49. Ha a későbbi asszony megtűri az előbbit, hány felesége lesz majd némely embernek?

50. Bizonyos lesz-e az elváló abban, hogy jobb feleséget kap? hátha tizszer is mindig rosszabb jut neki?

51. Sokszor megtörténik, hogy az ember szívesen emlékezik első örömeire; nem lehet-e már most, hogy a polgári házasságban elválasztott és másodszor nősült férj visszakivánczik első nejéhez?

52. Ha egy sem lesz jobb első feleségénél, számolhat-e arra, hogy mikor az egész világban csatlakozott, visszatérhet első feleségéhez? fog-e ez neki hinni újra?

53. Van-e oly asszony vagy férfi, kivel nem kelene túrni? és így nem tanácsosabb-e az elsőt megjavítani, mint újat venni?

54. Melyik lesz nagyobb baj meg nem házasodni-e, vagy elválasztás esetében gyermekekkel magányosan maradni?

55. Ha az elválás élteesebb anyával történik, hová lesz gyermekeivel?

56. Ha a házastárs elpazarolta a vagyont, miből fognak majd a másik házastársnak és gyermekeinek tartást rendelni?

57. Ha szét válnak a szülők, bizonyosan elosztják gyermekeiket; ha az anyának fiú nem jut, ki lesz az ő öregségének támasza?

58. Ha az anya mind leányokat kap osztozáskor, és idővel mindenik haza jó vagy három három leánykával, minő nagy asszonyi család lesz az?

59. Megfeledkezhetik-e az apa vagy anya gyer-

mekeiről, kiket házas társa el vitt? Nem fog-e sokszor így sohajtani: hol vannak gyermekeim?! és a gyermek nem fogja-e kérdezni: hol van apám? beh szeretném ismerni?! Azt fogja-e ekkor felelni az anya: gyermekeim! apád engem elcsapott, mert rossz voltam, vagy apádtól kénytelen voltam elválni, mert ilyen meg olyan gaz volt? Hová lesz ekkor a szülői tisztelet?

60. Hogyan fog pirulni az anya, midőn gyermeke többek előtt azzal dicsekszik neki: Mama! láttam harmadik apámat, erre ment?

61. Mily szép dolog lesz az, ha a nyolczadszor párosodó vőlegényre hét előbbi felesége kiabál, és hajingálja násznépe után a hamus fazekat?

62. Ha a keresztény zsidóval kel össze, melyik hitet tartja majd a gyermek igaznak, mind a kettőt-e vagy egyiket sem?

63. Kap-e a pénzetlen magyar gazdag zsidó feleséget?

64. Hogyan fognak megférni együtt a zsidó és keresztény, mikor más nevelése van a zsidónak más a kereszténynek? és hitök anyira különböző, hogy a kit az egyik Üdvözítő gyanánt imád, azt a másik keresztfán kivégzett néplázitónak tartja?

65. Mikor fogunk látni házaspárokat együtt menni templomba, mint ez eddig dicséretes szokás volt, ha a zsidó házastárs az ó-testamentomi zsinagóga, a keresztény pedig az új-testamentomi templom felé húz?

hogy az ő kedvökért a szent házasságot nem szabad és nem lehet eltörölni; nem szabad polgári házasság által a házasokat mind megrontani, az asszonyi nemet portékává tenni;

hogy a nép hitét megzavarni káros, és ugyis zaklatott hazánkban a családi háboru fáklyáját meggyújtani Isten-ellen való bün;

ki kívánhatná hát okosan, hogy azt mi valaha elvállaljuk???

DE BALLACI GÉZA.

